

3. Rethinking a Secure Internet of Things. URL: <http://iot.stanford.edu> (дата звернення: 12.10.2017).

Одержано 24.10.2017

УДК 327.84 : 004

Руслан Юрійович СЕНЬ,

провідний фахівець факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ

Валерія Сергіївна ЧЕРНОВОЛ,

курсант факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗЛОЧИНАХ ПОВ'ЯЗАНИХ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ

Феномен торгівлі людьми піддається постійному аналізу і є предметом багатьох суперечок і дискусій.

Жертвами торгівлі людьми можуть стати чоловіки, жінки, діти, – з метою примусової праці, сексуальної експлуатації, жебрацтва та/або отримання біологічного трансплантаційного матеріалу (органів).

На даний час, за даними звіту Державного департаменту США про торгівлю людьми у світі в 2016 році Україну помістили в другу групу, як «країну походження, транзиту й призначення для чоловіків, жінок та дітей, які зазнають примусової праці та сексуальної експлуатації» [1].

Кількість випадків торгівлі людьми та рабства в Україні почастишали. І це зумовлено не лише перманентною кризою та низьким рівнем життя, – нині через неконтрольовані ділянки кордонів України, окрім зброї та боєприпасів, переміщуються жертви та злочинці торгівлі людьми.

Необхідно зауважити, що глобальна інформатизація та глобалізація усіх ланок суспільного життя спонукає до інтеграції традиційних злочинів до кіберпростору.

Таким виключенням не стала торгівля людьми, враховуючи той факт, що у 2009 році в обіг було введено першу криптовалюту «bitcoin», використання якої гарантує майже повну анонімність. Завдяки використанню технології P2P, біткоїн, як криптовалюта функціонує без будь-якого контролюючого органу чи центрального банку. Обробка транзакцій та емісія здійснюється колективно лише учасниками мережі [2].

Цікаво, що біткоїн має відкритий вихідний код, його архітектура відома усьому світу, але ніхто не в змозі контролювати його та володіти ним.

Правоохоронним органам вже відомо декілька випадків спроб продажу людини за криптовалюту. Одним із них є інцидент, коли жінку виставили на продаж на Інтернет-аукціоні та вимагали за неї біткоїни в еквіваленті рівні сумі в 300 тисяч євро.

Міжнародна практика свідчить, що на даний час все дедалі частіше використовуються інформаційні технології при готуванні та здійсненні кримінального правопорушення щодо продажу людини.

Необхідно зазначити, що в Україні інформаційні технології виступають у якості допоміжних засобів, які використовуються безпосередньо для вчинення злочину: зазвичай для вербування жертв використовують особисті зв'язки або фальшиві рекламні оголошення розміщені на веб-сайтах з працевлаштування, або на будь-яких інших сайтах, форумах, у якості рекламних банерів. Нелегальні кадрові агенції, які здійснюють роботу в режимі online. Умови, що пропонують вербувальники, є зазвичай дуже привабливими та можуть здатися правдоподібними, наприклад фінансова допомога та підтримка в організації поїздки, оформлення всіх необхідних документів тощо [3].

Траплялись випадки, коли недосить «досвідчені» злочинці розміщували повідомлення про продаж людини, або її органів на платформах безкоштовних повідомлень.

Таким чином можна зробити висновок: головна проблема протидії торгівлі людьми полягає в тому, що досить важко виявляти та розслідувати такі злочини, а з використанням передових інформаційних технологій - практично неможливе. Транснаціональна злочинність виробила добре відпрацьований механізм здійснення торгівлі людьми, при якому відслідкувати рух “живого товару” надзвичайно важко.

Проте, слід зазначити, що останнім часом запроваджено певні позитивні зміни у ставленні до проблеми торгівлі в Україні. Існує правова база для боротьби з торгівлею людьми: Кримінальний Кодекс України в ст. 149 встановлює відповідальність за цей вид злочину, розроблено урядову програму щодо запобігання торгівлі жінками і дітьми. До речі, Україна стала третьою державою Європи, поряд з Бельгією і Німеччиною,

які на законодавчому рівні визнали торгівлю людьми тяжким злочином.

Список використаних джерел:

1. Палажій Г. В Україні почастішали випадки торгівлі людьми та рабства. Як не стати жертвою? URL: http://zik.ua/news/2017/03/28/v_ukraini_pochastishaly_vypadky_torgivli_lyudmy_ta_rabstva_yak_ne_staty_1069197 (дата звернення: 13.10.2017).
2. Биткойн - это инновационная сеть платежей и новый вид денег! URL: <https://bitcoin.org/ru/> (дата звернення: 15.10.2017).
3. Торговля людьми в Україні. Актуальні ризики та вразливі групи. URL: <http://pidmoga.info/torgivlya-lyud-my-v-ukrayini-aktual-ni-ry-zy-ky-ta-vrazly-vi-grupy/> (дата звернення: 15.10.2017).
4. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 08.10.2017).

Одержано 30.10.2017

УДК 004.056.57

Віталій Анатолійович СВИТЛИЧНИЙ,

кандидат технічних наук, доцент кафедри кібербезпеки факультету №4 Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ СОЦІАЛЬНОГО ІНЖИНІРИНГУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КІБЕРЗЛОЧИНІВ

Інформаційний простір давно став безпосередньою і невід'ємною частиною нашого життя, але незважаючи на усі заходи, що приймають окремі особи, установи, держава, кіберзлочинність продовжує свою діяльність. Тому сьогодні особливо важливо переглянути усі існуючі заходи та активно розробляти нові, що принесуть більшу користь та надійніший захист від кіберзлочинців. Будь-який зловмисник перш за все – людина, отже має певні вразливості психіки, які можливо використовувати при проведенні розслідування. В залежності від психологічних особливостей кіберзлочинця, можливо виділити певні вразливості його психіки та ефективно впливати методами і прийомами соціальної інженерії на нього.

Кіберзлочинець, який скоїв злочин, розуміє, що він порушив закон, тому в більшості випадків не виключено, що на підсвідомому рівні він боїться свого викриття, тому він більшу частину часу перебуває в страху. Це призводить до втрати